

Klasa:
Urbroj:
Zagreb,

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o strancima – amandmani Vlade

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 196. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13 i 113/16), Vlada Republike Hrvatske na Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o strancima podnosi sljedeće

A M A N D M A N E

Amandman I.

U članku 2., u izmijenjenom članku 2. iza stavka 1. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„(2) Osobe koje imaju utvrđen status Hrvata bez hrvatskog državljanstva ne smatraju se strancima u smislu ovoga Zakona te ostvaruju status i prava sukladno posebnom propisu o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske.“.

Obrazloženje:

Amandman se predlaže iz razloga ispunjavanja obveza zaštite hrvatskog naroda i usklađivanja s odredbama posebnog zakona (Zakon o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske). Amandman na članak 2. predložili su i Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina te zastupnik Kluba zastupnika HDZ-a, prof. dr. sc. Božo Ljubić, ali amandman nije bilo moguće prihvatiti u predloženom obliku, već ga je bilo potrebno doraditi, stoga se predlaže amandman Vlade Republike Hrvatske.

Amandman II.

U članku 12., kojim se mijenja članak 43. Zakona o strancima, stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Ne smatra se pomaganjem u smislu stavka 1. ovoga članka:

- pomaganje iz članka 116. i 117. ovoga Zakona
- pomaganje u nezakonitom prelasku državne granice radi spašavanja života, sprječavanja ozljeđivanja, pružanja hitne medicinske pomoći i pružanja humanitarne pomoći sukladno posebnim propisima
- pomaganje u nezakonitom boravku iz humanitarnih razloga i bez namjere sprječavanja ili odgađanja poduzimanja mjera za osiguranje povratka.”

Obrazloženje:

Navedena odredba je prenošenje u nacionalno zakonodavstvo članka 1. stavka 2. Direktive o pomaganju (Direktiva Vijeća 2002/90/EZ od 28. studenoga 2002. kojom se definira pomaganje neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka), koji glasi:

„2. Svaka država članica može donijeti odluku da ne propiše sankcije za ponašanje iz stavka 1. točke a) primjenjujući svoje nacionalno pravo i praksu na slučajeve u kojima je cilj takvoga ponašanja pružanje humanitarne pomoći osobi na koju se to odnosi.“

Međutim, odredba koja je predviđena Konačnim prijedlogom zakona je prerestriktivna jer faktički zabranjuje svaki oblik humanitarnog pomaganja pa i najosnovnije oblike humanitarne pomoći poput davanja hrane i odjeće. Dopušteno je pomaganje samo radi spašavanja života i sličnih ekstremnih situacija.

Zbog toga, odredbu bi trebalo razdvojiti na pomaganje u nezakonitom prelasku granice od pomaganja u boravku, te propisati jasne uvjete za svaki od ovih osnovnih oblika pomaganja.

Kod pomaganja u nezakonitom prelasku granicu trebalo bi zabraniti sve oblike humanitarnog pomaganja, osim u ekstremnim situacijama (spašavanje života, hitna medicinska pomoć, sprječavanje ozljeđivanja i pomoć iz Zakona o humanitarnoj pomoći koji se odnosi na katastrofe i slično).

Kod pomaganja u boravku trebalo bi zabraniti samo humanitarno pomaganje koje ima za cilj onemogućiti ili odgoditi vraćanje migranta, odnosno građani mogu pružiti svaki oblik humanitarne pomoći, ali ne smiju migranta skrivati odnosno pomoći mu da se sakrije od policije koja je dužna poduzeti mjere vraćanja.

Ovakav prijedlog je u skladu s mišljenjem Agencije Europske unije za temeljna prava (Fundamental Rights Agency – FRA), koje glasi:

„Da bi se osiguralo poštivanje temeljnih prava Direktive o pomaganju, Izvješće FRA o temeljnim pravima migranata u iregularnom položaju u Europskoj uniji, predlaže preoblikovanje direktive. U međuvremenu treba razmotriti praktične smjernice za potporu država članica EU za provedbu direktive u skladu s načelima temeljnih prava. Takva bi smjernica trebala izričito isključiti kaznu za humanitarnu pomoć pri ulasku (spašavanje na moru

i pomoć izbjeglicama u traženju sigurnosti), kao i pružanje neprofitne humanitarne pomoći migrantima u iregularnom statusu (hrana, sklonište, medicinska skrb, pravni savjet). Također treba naglasiti da se iznajmljivanje smještaja migrantima u iregularnom statusu bez namjere sprečavanja udaljenja migranta ne smije smatrati pomaganjem u boravku, istodobno osiguravajući da pravni sustav kažnjava osobe koje iznajmljuju smještaj pod eksploatornim (izrabljujućim) uvjetima.“.

Amandman III.

U članku 19., u dodanom članku 56.a iza stavka 1. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„(2) Stranac iz stavka 1. ovoga članka iznimno ne mora ispunjavati uvjet iz članka 54. točke 2. kada se važeća putna isprava ne može pribaviti u diplomatsko-konzularnom predstavništvu strane države u Republici Hrvatskoj, a njegov identitet je moguće nedvojbeno utvrditi na drugi način.“.

Obrazloženje:

Amandman se predlaže uzimajući u obzir težak položaj osoba koje ne mogu pribaviti valjanu putnu ispravu u diplomatsko-konzularnom predstavništvu svoje države, ali mogu svoj identitet nedvojbeno dokazati na drugi način, primjerice ako posjeduju isteklu putnu ispravu ili drugu identifikacijsku ispravu. Amandman na članak 19. predložio je i zastupnik Veljko Kajtazi, ali amandman nije bilo moguće prihvatiti u predloženom obliku, već ga je bilo potrebno doraditi, stoga se predlaže amandman Vlade Republike Hrvatske.

Amandman IV.

U članku 38., u izmijenjenom članku 96. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„(3) Državljanin treće zemlje iz članka 94. stavka 1. ovoga Zakona u postupku odobravanja stalnog boravka ne mora imati valjanu stranu putnu ispravu kada je ne može pribaviti u diplomatsko-konzularnom predstavništvu strane države u Republici Hrvatskoj, a njegov identitet je moguće nedvojbeno utvrditi na drugi način.“.

Obrazloženje:

Usvajanjem ovog amandmana olakšat će se osobama koje ne mogu pribaviti valjanu putnu ispravu u diplomatsko-konzularnom predstavništvu svoje države, ali mogu svoj identitet nedvojbeno dokazati na drugi način, primjerice ako su u posjedu istekle putne isprave ili drugih identifikacijskih isprava, da reguliraju stalni boravak u Republici Hrvatskoj. Amandman na članak 38. predložio je i Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskoga sabora, ali amandman nije bilo moguće prihvatiti u predloženom obliku, već ga je bilo potrebno doraditi, stoga se predlaže amandman Vlade Republike Hrvatske.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković